

Bok

Ole Jacob Hoel
kultur@
adresseavisen.no

Byen brenner

Det hører til sjeldenhetene at en boklansering og åpning av en brannstasjon slås sammen. Men det er naturlig i dette tilfellet: Åpning av nye brannstasjon Øst i Trondheim foregår lørdag, samtidig som historieverket «Trondheim brenner - Branner og brannvern i byen gjennom 1000 år» blir lansert. Anders Kirkhusmo og Per Christiansen har skrevet boka.

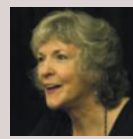

Både og

«Enten-eller»-ble utgitt i 1843, og ble en stor suksess i København. Forfatter var psevdonymet Victor Eremitas, som skulle bli atskillig mer kjent under sitt egentlige navn Søren Kierkegaard. Forlaget Oktober gjenutga første bind, der historien fortelles av estetiker A, nå i vår, og nå kommer bind 2, der etikeren B fører ordet.

Tre bøker til mål

Krim topper de amerikanske salgslistene denne uka, nærmere bestemt Sue Craftons «W For Wasted», den 23. boka i den såkalte alfabetserien. Mange stilet seg tvilende til at hun ville klare å fullføre serien med Kinsey Millhone da hun startet på A i 1982. Nå er 73 år gamle Crafton nær målet. Men hvilken tittel skal hun finne på når hun snart når X?

Dantes private inferno

Den italienske forskeren Giuseppe Plazzi hevder at Dante Alighieri, forfatteren av «Den guddommelige komedie» led av søvnmangel og forstyrrelser. I følge Guardian skal de hallusinerende sekvensene og hans skildring av nedstigning til helvete, være næret av forfatterens personlige helvete...

TOPP 10

Boktoppen

Denne uke (forrige uke) (Liker på Instagram)

1	(1)	De usynlige Roy Jacobsen	6
2	(4)	Disse øyeblikk Herbjørg Wassmo	3
3	(3)	Pondus 12 Frode Øverli	5
4	(2)	Og fjellene ga gjenvlyd Khaled Hossaini	6
5	(4)	Journalen Per Fugelli	1
6	(4)	Konspirasjon Norge John Færseth	1
7	(5)	Politi Jo Nesbo	16
8	(4)	Lignelsesboken Per Olav Enquist	2
9	(9)	Trines mat Trine Sandberg	4
10	(7)	Norsk etymologisk ordbok Yann de Caprona	6

De mest solgte bøkene på Ark og Norli i Trondheim sist uke.

Underholdende og overfladisk

Bør leses av alle med et hjerte for humor.

Det skrives lite faglig om humor her til lands. Dagfinn Nordbo bok «Hva ler vi av? Samtaler om humor» er dermed et etterlenget tilskudd til vår forståelse av norsk humor som fenomen.

Komikere som Are Kalvo, Knut Nærum, Lars Mjøen, Else Michelet og Tore Ryen deler i boka tanker om hva man kan fleipe om, om vi har for lite politisk humor, samt om når humoren er for slæm. Leseren får servert vittige anekdoter og sitrende engasjement, og boka gir en god innføring i sentral norsk humor fra de siste femti årene. «Hva ler vi av?» vil kunne vekke nostalgi og debatt. Intervjuene er nedskrevet i samtaleform, hvilket er et vellykket og morsomt grep.

Desse tre preges samtaleform allfor ofte av mangel på nødvendige og kritiske oppfølgingspørsmål. Komikerne utfordres ikke nok. Boka burde hatt flere analyser, eksempler og utdypninger. Det er oppsiktsvekkende at Nordbo elegant dropper den viktige debatten om teksttyveri i standupmiljøet. Nordbo hevder at teksttyveri ikke er noe å skrike høyt om, for «tyverier skjer i alle deler av showbusiness – de er bare mer eller mindre godt kamuffert.» Men det er en viktig debatt. Det handler om komikeres oppravsrett.

I tillegg skriver forfatteren at humorscenen i Norge er blitt voksen, profesjonell og fullstendig ufarlig. Det er feil. Moderne norsk standup er episteneret for utfordrende og spennende komikk. Nordbo burde slått av en prat med komikere som Dag Sorås, Christoffer Andreas Dedekam Schjelderup og Christer Torjusen.

Mangler til tross, «Hva ler vi av?» er en underholdende og interessant bok som bør leses av alle med hjerte for humor. Deretter bør man supplere med Christoffer Schjelderups podkast «Skamfrelst». Anmeldt av ANDERS HOLSTAD LILLENG

Gir leseren en rusmisbruker å bli glad i

To av Gunn Marit Nisjas venninner har vært rusmisbrukere. Nå bruker hun erfaringene som venn og pårørende i sin nye roman «Porselenspiken».

Nisjas debutroman «Naken i hijab» (2011) ble en leseruksess. Romanen bygger på hennes egne erfaringer og observasjoner fra flere år i Egypt.

Nå er sunndalingsen aktuell med en roman som foregår på hjemlige trakter og med en helt «vanlig» kvinne som hovedperson. Kristin er odelsjente og familien forventer at hun overtar gården i Romsdalen. En Kristin har andre planer for livet sitt. Hun er utdannet kokk, har en gründer i magen og åpner kafeen Små gryter på tettstedet Åndalsnes.

Gruppe for pårørende – «Porselenspiken» handler om å kjempe for det som gir livet mening. Kristin er i slutten av 30-årene, hun er barnløs og kjemper på forventningspresset fra familie og venner. Hun tenker mye på hva hun burde gjøre. Det må et dødsfall til for hun tar grep og går egne veier. Dette fører i neste rekke til at hun gjen-

nomgår en personlig utvikling, sier Gunn Marit Nisja.

Livet får en annen verdi allerede på første åpningsdag av den nye kafeen. Kristin blir oppsøkt av Marta som spør om servertorjobb. Det viser seg at hun er rusmisbruker som drømmer om et rusfritt liv, og de to kvinnene blir knyttet til hverandre. Forfatteren har selv hatt rusmisbruk nært innpå livet.

– I løpet av de siste årene har jeg hatt to venninner som har hatt rusproblemer, men som har greid å bli rusfri. Jeg har sittet i en pårørende gruppe, og har brukt erfaringene rundt dette i boka. Med Marta, som er hardtarbeidende og har masse positive egenskaper, ville jeg gi leseren en rusmisbruker å bli glad i.

Vanskelig valg

Nisja opplevde at venner undret seg over at hun gadd å bli i kontakt med «narkiser».

Men en som ruser seg er et menneske, ikke bare en narko-

– Jeg har sittet i en pårørende gruppe, og har brukt erfaringene rundt dette i boka. GUNN MARIT NISJA

Snodige kunder

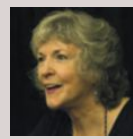
Nisja har også jobbet på kafé på hjemsplassen Sunndalsøra, og erfaringene derfra brukte hun da hun skrev fram flere av kundene i boken.

– I kaffe pausen rett for åpningstid, droftet ofte jeg og en kollega snodige kunder og alle de rare spørsmålene vi kunne få. «Herregud, dette kunne vi ha skrevet bok om» var omkvedet, forteller Nisja lattermildt.

KARI HOVDE 48 27 65 49
kari.hovde@adresseavisen.no

Tre bøker til mål

Krim topper de amerikanske salgslistene denne uka, nærmere bestemt Sue Craftons «W For Wasted», den 23. boka i den såkalte alfabetserien. Mange stilet seg tvilende til at hun ville klare å fullføre serien med Kinsey Millhone da hun startet på A i 1982. Nå er 73 år gamle Crafton nær målet. Men hvilken tittel skal hun finne på når hun snart når X?

Dantes private inferno

Den italienske forskeren Giuseppe Plazzi hevder at Dante Alighieri, forfatteren av «Den guddommelige komedie» led av søvnmangel og forstyrrelser. I følge Guardian skal de hallusinerende sekvensene og hans skildring av nedstigning til helvete, være næret av forfatterens personlige helvete...

Svært lovende

Debutant viser talent langt utover det vanlige for fantasyserier, og har skrevet en levende, spennende og god fortelling.

I disse «Game of Thrones»-tider har fantasyllitteratur fått et kommersielt løft, og Siri Pettersen debuterer med «Odinsbarn», den første boka i en serie som er tenkt å bli til en trilogi. Hovedpersonen, Hirka, er ei ung jente på 15 vintre, hun er født haleløs og er av menneskelekt, hvilket ikke er bra. Hun har blitt fortalt at hun er uten hale fordi en ulv bet den av henne da hun var liten, og da sannheten går opp for henne står hun ovenfor nye utfordringer. En av hennes venner, Rime, er noen år eldre og av en annen ått og byrd. Han er eslet for større oppgaver.

Forfatteren gjør noen fine grep som gir boka nerve og originalitet. For det første er hovedpersonen ei jente. Videre er hun helt uten spesielle evner, hun er ikke utvalgt til et eller annet oppdrag. Det faktum at Hirka er menneske, en sjarmerende Ronja Roverdatter-liknende karakter, og som skal stå ut utenfor samfunnet i Ymslanda, og som gjennom sin blotte eksistens befinner seg i fare fungerer også effektivt.

Når Pettersen i tillegg skriver godt, skaper interessante karakterer og fine miljøskildringer, så blir dette riktig så bra. Boka retter seg nok mot litt større ungdom, men vil fungere helt fint for alle som er glad i god fantasy. Anmeldt av ØRJAN GREIFF JOHNSEN

Siri Pettersen: «Odinsbarn - Ravneringene I Gyldendal

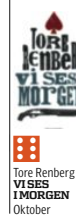

Fra Egypt til Romsdal: Sunndalingsen Gunn Marit Nisja har beveget seg fra Egypt («Naken i hijab») til Åndalsnes i Møre og Romsdal i sin nye roman «Porselenspiken». – Mange spør om det kommer mer fra Egypt, og det gjør det, sier Nisja som allerede er i gang med roman nummer tre. Foto: JURITZEN FORLAG

God debutant: Siri Pettersen har skrevet levende og god fantasy, mener vår anmelder. Foto: FARS MYHREN HOLLAND

BOK

Imponerende bilde av en sliten oljeby

I denne store romanen av Tore Renberg serveres et slående treffsikkert portrett av oljebyen Stavangers vrangside.

Tore Renberg har med «Vi ses i morgen» laget en kollektivroman der alle medvirkende er tegnet like tydelig, like troverdig, med like stor omhu. Og alle er av like stor interesse for leseren. Nye aktører kommer til en underveis, og om de bare er med i en scene eller to, ser vi dem lys-

levende for oss, som om vi skulle ha hatt dem i klassen av vår egen ungdomskrets siden vi var fem år gamle.

Fraskilte Pål er alene fra til tenåringsjenter. Han er saksbehandler i kommunen. Ekskona er i oljebransjen og flyttet med jobben til Bergen. Det var hun som tjente de store pengene. Det er han som sitter i kommunens gjeld. Datteren Tiril er opprørs og svartsminket, og storestoren hennes Malene er

en klok jente som driver med turn. Sandra er venninnen deres. Hun er kristen. Nå er hun forelsket i livsfarlige Daniel, og bare tanken på ham får henne til å tenke helt ukristelige ting.

Og så har vi Jan Inge, Rudi Chesni. Vi husker dem fra Renbergs kortromaner «Farmor har kallel-TV/Videogetten» (2006). Nå er de voksne og driver sin egen bedrift. Det er de som skal hjelpe Pål over den økonomiske kneikene.

De gjør en forrettningssmessig avtale. De skal komme hjem til ham, smase opp rekkehuseligheten, stjele pje, tv'er, kjøkkemaskiner, skade ham til strekkelig til at det ser ut som et vanlig innbrudd.

Men det går ikke helt etter boka. Det blir ikke helt en «bransjeklassiker», som Jan Inge ville sagt.

Jan Inge er forresten et studium i persontegning. Enten Renberg

går inn i hodet på tenåringsjentene, ungdomsskolelærere, kommunale saksbehandlere, kate gutter eller småkriminelle, så gjør han det med en overbevisning som påkaller dundrende klapsalver. Likevel, bildet av Jan Inge overgår alt. Jan Inge er en tenker på lavt nivå, men en tenker. Han har ideer om hvilken bedriftsskulptur han vil ha i sin lille organisasjon. I likhet med de andre som jobber i «bedriften» har han skruper, men er samtidig uten

empati når det kommer til stykket. Han drømmer om en gang å skrive standardverker med skrekkelig og pusler med denne ideen gjennom hele boka, og han representerer bunnsjiktet i en av verdens rikeste byer.

Som så mange andre, bruker Renberg musikk, både som tidsmarkører og som bilde på sine personers mentale tilbehør.

Men i motsetning til de fleste lykkes han med å gjøre dette til

en integrert del av mentaliteten som preger de forskjellige nivåer i romanen..

«Vi ses i morgen» er imponerende i alt fra komposisjon, språk, troverdighet til vidd, koloritt, dynamikk. Researchen til dette må ha tatt år av hans liv.

Anmeldt av FARTEIN HORGAR

Skriver om hjembyen: Tore Renberg. Foto: NTB SCANPIX

